

Bryssel, 13. kesäkuuta 2025
(OR. en)

10111/25

Toimielinten välinen asia:
2025/0156 (NLE)

IXIM 123
JAI 843
ENFOPOL 199
CRIMORG 106
JAIEX 58
AVIATION 77
DATAPROTECT 120
ISL 21

EHDOTUS

Lähetäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	12. kesäkuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2025) 295 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖS matkustajarekisteritietojen (PNR-tiedot) siirtämistä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten koskevan Euroopan unionin ja Islannin välisen sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 295 final.

Liite: COM(2025) 295 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 12.6.2025
COM(2025) 295 final

2025/0156 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

matkustajarekisteritietojen (PNR-tiedot) siirtämistä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten koskevan Euroopan unionin ja Islannin välisen sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta

PERUSTELUT

Tämä ehdotus koskee sopimuksen tekemistä Euroopan unionin ja Islannin välillä matkustajarekisteritietojen (PNR-tiedot) siirtämisestä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten, jäljempänä 'sopimus'.

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Terrorismin ja vakavien kansainvälisten rikosten muodostamien uhkien torjumiseksi on olennaisen tärkeää lujittaa kansainvälistä lainvalvonta- ja tietojenvaihtoyhteistyötä. Europolin tuorein vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskeva uhkakuva-arvio (SOCTA)¹ havainnollistaa vakavimman rikollisuuden järjestöjen toiminnan kansainvälistä ulottuvuutta. Lisäksi sen uusimmassa selvityksessä terrorismitilanteesta ja -suuntauksista Euroopassa (TE-SAT-selvitys)² korostetaan paitsi kansainvälisen matkustamisen sekä terrorismitoiminnan ja vakavan rikollisuuden järjestäytymisen välisiä suoria yhteyksiä myös sitä, miten tärkeitä muiden vakavien rikosten toimiva paljastaminen, tutkinta ja niitä koskevat syytetoimet ovat terrorismirikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi.

Matkustajarekisteritiedot (PNR-tiedot) ovat matkustajien antamia tietoja, joita lentoliikenteen harjoittajat keräävät ja säilyttävät varaus- ja lähtöselvitysjärjestelmissään omiin kaupallisiin tarkoituksiinsa. PNR-tietojen sisältö vaihtelee varaus- ja lähtöselvitysprosessin aikana annettujen tietojen mukaan. Niihin voivat sisältyä esimerkiksi matkustajan tai yhdessä matkustavan ryhmän matkustuspäivät ja koko matkareitti, yhteystiedot, kuten osoite ja puhelinnumero, maksutiedot, paikannumero ja matkatavaratiedot.

Keräämällä ja analysoimalla PNR-tietoja viranomaiset voivat saada tietoja, joiden avulla voidaan jäljittää epäilyttäviä matkustusmalleja ja tunnistaa rikollisten ja terroristien apureita, erityisesti niitä, jotka eivät ole ennestään lainvalvontaviranomaisten tiedossa. Näin ollen PNR-tietojen käsittelystä on tullut lainvalvontaväline, jota käytetään laajalti sekä EU:ssa että sen ulkopuolella terrorismin ja muiden vakavien rikosten, kuten huumausainerikosten, ihmiskaupan ja lasten seksuaalisen riiston, paljastamiseksi ja tällaisten rikosten ennalta estämiseksi. PNR-tiedot ovat myös osoittautuneet tärkeäksi tietolähteeksi, joka tukee tutkinta- ja syytetoimia tapauksissa, joissa laittomaan toimintaan on syllistytty.³

PNR-tiedot ovat ratkaisevan tärkeitä terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjunnassa, mutta niiden siirtäminen kolmansiin maihin ja näiden maiden viranomaisten suorittama käsittely merkitsevät kajoamista yksilöiden henkilötietoja koskevien oikeuksien suojaan. Tästä syystä PNR-tietojen siirto ja käsittely edellyttää unionin oikeuden mukaista oikeusperustaa. Sen on lisäksi oltava tarpeellista ja oikeasuhteista, ja siihen on sovellettava tiukkoja rajoituksia ja tehokkaita suojatoimia, jotka taataan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja etenkin sen 6, 7, 8, 21, 47 ja 52 artiklassa. Näiden tärkeiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että saatetaan oikeudenmukaiseen tasapainoon yleisen turvallisuuden ylläpitämistä koskeva oikeutettu tavoite ja jokaisen yksilön oikeus nauttia henkilötietojen ja yksityiselämän suojaa.

¹ [Vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskeva uhkakuva-arvio \(SOCTA\) | Europol](#)

² [Selvitys terrorismitilanteesta ja -suuntauksista Euroopassa \(TE-SAT\) | Europol](#)

³ Ks. myös komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten annetun direktiivin (EU) 2016/681 uudelleentarkastelusta, COM(2020) 305 final (24.7.2020).

Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto antoivat vuonna 2016 direktiivin (EU) 2016/681 PNR-tietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten ('PNR-direktiivi')⁴. Direktiivillä säännellään PNR-tietojen siirtämistä ja käsittelyä Euroopan unionissa ja säädetään tärkeistä suojatoimista perusoikeuksien, erityisesti yksityisyyttä ja henkilötietojen suojaa koskevien oikeuksien, suojaamiseksi. Euroopan unionin tuomioistuim vahvisti kesäkuussa 2022 asiassa C-817/19 antamassaan tuomiossa⁵, että direktiivi on pätevä ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja unionin perussopimusten mukainen.

Islannilla ja unionin jäsenvaltioilla, jotka ovat Schengenin yleissopimuksen⁶ sopimuspuolia, on yhteinen vastuu turvata sisäinen turvallisuus sisärajatarkastuksista vapaalla yhteisellä alueella myös vaihtamalla asiaankuuluvia tietoja. PNR-tietojen käsittelyn on osoitettu voivan parantaa Schengen-alueen turvallisuutta, sillä se parantaa vakavan rikollisuuden ja terrorismin ennalta estämistä ja paljastumista ulkorajoilla ja tarjoaa riskiperusteisen datavetoisen lähestymistavan, jota jäsenvaltiot voivat käyttää Schengen-alueella korvaavana toimenpiteenä sisärajavalvonnan puuttuessa.⁷

Islanti on antanut PNR-tietoja koskevaa kansallista lainsäädäntöä, ja sen toimivaltainen viranomainen, joka on nimetty vastaanottamaan ja käsittelemään sen lentoasemille saapuvia tai niiltä lähteviä lentoja koskevia PNR-tietoja, aloitti toiminnan marraskuussa 2021.

Unionin oikeuden mukaan henkilötietoja voidaan siirtää unionista kolmanteen maahan vain, jos kyseinen maa takaa sellaisen henkilötietojen suojan tason, joka vastaa olennaisin osin näille henkilötiedoille unionissa taatun suojan tasoa. Tältä osin on huomattava, että Islanti ei ole asetuksen (EU) 2016/679⁸ V luvussa tarkoitettu kolmas maa, koska kyseinen asetus on sisällytetty mukautuksin Euroopan talousalueesta (ETA) tehdyn sopimuksen liitteeseen XI. Kyseisessä asetuksessa vahvistettuja sääntöjä ei kuitenkaan sovelleta Islannin lainvalvontaviranomaisten suorittamaan henkilötietojen, kuten PNR-tietojen, käsittelyyn rikosten ennalta estämistä, tutkintaa, paljastamista ja tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten eikä myöskään yleiseen turvallisuuteen kohdistuvilta uhkilta suojelua ja tällaisten uhkien ehkäisyä varten. Koska unionin säädökset, joilla kehitetään Schengenin säännöstön määräyksiä, sitovat Islantia vuonna 1999 tehdyn EU:n ja Islannin välisen Schengenin säännöstöön osallistumista koskevan sopimuksen nojalla, Islannin on tarkoitus soveltaa direktiiviä (EU) 2016/680 samalla tavalla kuin EU:n jäsenvaltioiden. PNR-direktiivillä ei kuitenkaan kehitetä Schengenin säännöstöä, joten Islanti ei osallistu kyseisen säädöksen täytäntöönpanoon.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/681, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, matkustajarekisteritietojen (PNR) käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 132–149), jäljempänä 'PNR-direktiivi' tai 'direktiivi (EU) 2016/681'.

⁵ Unionin tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto) 21.6.2022, *Ligue des droits humains ASBL v. Conseil des ministres*, C-817/19, EU:C:2022:491. Tuomio koski Belgian perustuslakituomioistuimen (*Cour constitutionnelle*) esittämää ennakkoratkaisupyyntöä.

⁶ Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehty yleissopimus, EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19–62.

⁷ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Toimivaa ja kestävä Schengen-alue edistävä strategia, COM(2021) 277 final (2.6.2021), s. 13.

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti), EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1–88.

Koska tässä tilanteessa puuttuvat PNR-tietojen käsittelyä koskevat asianmukaiset suojatoimet, jotka on unionin oikeuden mukaan vahvistettava pätevällä oikeusperustalla, Islanti ei voi lainmukaisesti vastaanottaa ja käsitellä PNR-tietoja, jotka koskevat lentoliikenteen harjoittajien unionin ja Islannin välillä suorittamia lentoja.

Tämän johdosta komissio antoi 6. syyskuuta 2023 suosituksen⁹, jossa ehdotetaan, että neuvosto antaisi luvan aloittaa neuvottelut Euroopan unionin ja Islannin välisestä sopimuksesta, joka koskee matkustajarekisteritietojen (PNR-tiedot) siirtämistä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten. Samanaikaisesti se suositteli neuvottelujen aloittamista tällaisista sopimuksista myös Sveitsin valaliiton¹⁰ ja Norjan¹¹ kanssa. Neuvosto antoi 4. maaliskuuta 2024 luvan neuvottelujen aloittamiseen ja hyväksyi neuvotteluohjeet¹².

Suunnitellun sopimuksen tarkoituksena on korjata tämä Schengen-alueella vallitseva turvallisuuspuute ja mahdollistaa PNR-tietojen siirtäminen unionista Islantiin, kun otetaan huomioon tarve käyttää PNR-tietoja olennaisena välineenä terrorismin ja muiden vakavan rikollisuuden muotojen torjunnassa.

Neuvottelut Islannin sekä Norjan ja Sveitsin valaliiton kanssa aloitettiin 21. maaliskuuta 2024. Pääneuvottelijat parafoivat sopimustekstin 9. huhtikuuta 2025 ja saivat siten neuvottelut virallisesti päätökseen.

Lainsäätäjät on pidetty ajan tasalla ja niitä on kuultu neuvottelujen kaikissa vaiheissa, erityisesti raportoimalla neuvostossa tietojenvaihtoa oikeus- ja sisäasioiden alalla käsittelevälle työryhmälle (IXIM) ja Euroopan parlamentissa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle (LIBE).

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Komissio esitti EU:n ulkoisen PNR-politiikan suuntaviivat ensimmäisen kerran vuonna 2003 antamassaan tiedonannossa PNR-tietojen siirtoa EU:sta kolmansiin maihin koskevasta toimintamallista¹³. Tiedonantoa tarkistettiin vuonna 2010 annetussa tiedonannossa¹⁴. EU:n ja kolmansien maiden välillä on tällä hetkellä voimassa kolme kansainvälistä sopimusta, jotka kattavat PNR-tietojen EU:sta siirron ja käsittelyn. Sopimukset on tehty Australian¹⁵, Yhdysvaltojen¹⁶ (2012) ja Yhdistyneen kuningaskunnan¹⁷ (2020) kanssa. Kanadan kanssa allekirjoitettiin Euroopan unionin tuomioistuimen 26. heinäkuuta 2017 antaman lausunnon 1/15¹⁸ johdosta käytyjen neuvottelujen jälkeen uusi PNR-sopimus¹⁹ 4. lokakuuta 2024.

Kansainvälisellä tasolla yhä useammat kolmannet maat ovat alkaneet kehittää valmiuksiaan kerätä PNR-tietoja lentoliikenteen harjoittajilta. Tämä kehityssuunta johtuu myös Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston vuosina 2017 ja 2019 hyväksymistä päätöslauselmista, joissa edellytetään, että kaikki valtiot kehittävät valmiudet kerätä ja käyttää

⁹ COM(2023) 508 final (6.9.2023).

¹⁰ COM(2023) 509 final (6.9.2023).

¹¹ COM(2023) 507 final (6.9.2023).

¹² EUVL L, 2024/948, 25.3.2024.

¹³ COM(2003) 826 final (16.12.2003).

¹⁴ COM(2010) 492 final (21.9.2010).

¹⁵ EUVL L 186, 14.7.2012, s. 4–16.

¹⁶ EUVL L 215, 11.8.2012, s. 5–14.

¹⁷ EUVL L 149, 30.4.2021, s. 710–735.

¹⁸ EU:C:2017:592.

¹⁹ EUVL L, 2024/2891, 14.11.2024.

PNR-tietoja.²⁰ Näiden päätöslauselmien perusteella Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö (ICAO) hyväksyi PNR-tietoja koskevat standardit ja suositellut menettelytavat vuonna 2020 Chicagon yleissopimuksen liitteeseen 9 tehdyllä muutoksella 28, jota alettiin soveltaa helmikuussa 2021.²¹

Neuvoston päätöksellä (EU) 2021/121 vahvistetussa unionin kannassa suhtaudutaan myönteisesti PNR-tietoja koskeviin ICAO:n standardeihin ja suositeltuihin menettelytapoihin, joissa vahvistetaan kunnianhimoiset tietosuojatakeet ja luodaan siten edellytykset merkittävälle edistymiselle kansainvälisellä tasolla. Koska kyseisessä neuvoston päätöksessä velvoitetaan jäsenvaltiot ilmoittamaan eroavuuksista, siinä toisaalta katsottiin, että unionin lainsäädännöstä (asiaan liittyvä oikeuskäytäntö mukaan luettuna) johtuvat vaatimukset ovat *tiukempia* kuin tietyt ICAO:n standardit ja että siirrot EU:sta kolmansiin maihin edellyttävät oikeusperustaa, jossa vahvistetaan selkeät ja täsmälliset säännöt ja suojatoimet. Näitä sääntöjä ja suojatoimia sovelletaan siihen, miten kolmannen maan toimivaltaiset viranomaiset käyttävät PNR-tietoja.²²

Tämän sopimuksen neuvottelu ja tekeminen on osa komission laajempia pyrkimyksiä noudattaa PNR-tietojen siirtämisessä kolmansiin maihin johdonmukaista ja tehokasta lähestymistapaa, josta ilmoitettiin EU:n turvallisuusunionistrategiassa vuosiksi 2020–2025²³. Se perustuu PNR-tietoja koskeviin ICAOn standardeihin ja suositeltuihin menettelytapoihin sekä unionin oikeuteen ja oikeuskäytäntöön. Myös neuvosto pyysi tällaista lähestymistapaa kesäkuussa 2021 antamissaan päätelmissä²⁴.

Komissio pyrkii näin myös vastaamaan lentoliikenteen harjoittajien vaatimuksiin lisätä PNR-tietojen siirtämistä kolmansiin maihin koskevaa oikeusvarmuutta ja ennakoitavuutta.²⁵

²⁰ YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2396 (2017): ”YK:n turvallisuusneuvosto: [...] 12. On päättänyt, että jäsenvaltioiden on ICAO:n standardien ja suositeltujen menettelytapojen edistämiseksi kehitettävä valmiudet kerätä, käsitellä ja analysoida matkustajarekisteritietoja (PNR) sekä varmistettava, että niiden toimivaltaiset kansalliset viranomaiset käyttävät ja jakavat PNR-tietoja terrorismirikosten ja niihin liittyvän matkustamisen ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi, ihmisoikeuksia ja perusvapauksia kaikilta osin kunnioittaen [...]”. Ks. myös YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 2482 (2019).

²¹ Kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteessä 9 olevan 9 luvun D jakso.

²² EUVL L 37, 3.2.2021, s. 6–9.

²³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle EU:n turvallisuusunionistrategiasta, COM(2020) 605 final (24.7.2020): ”[...] komissio aloittaa matkustajarekisteritietojen siirtoa kolmansiin maihin koskevan nykyisen lähestymistavan väliarvioinnin”.

²⁴ Neuvoston päätelmät 7. kesäkuuta 2021 matkustajarekisteritietojen (PNR) siirtämisestä kolmansiin maihin, erityisesti Australiaan ja Yhdysvaltoihin, terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjumiseksi, neuvoston asiakirja 9605/21, 8. kesäkuuta 2021: ”*kehottaa komissiota noudattamaan johdonmukaista ja tehokasta lähestymistapaa PNR-tietojen siirtämisessä kolmansiin maihin terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjumiseksi ICAOn SARPiin pohjalta ja unionin oikeuden nojalla vahvistettujen asiaa koskevien vaatimusten mukaisesti*”.

²⁵ Kuten lentoliikenteen harjoittajat totesivat myös vastauksissaan etenemissuunnitelmaa koskevassa kuulemisessa, ne ovat yhä useammin tilanteessa, jossa kahden eri sääntelyjärjestelmän ”lait ovat keskenään ristiriidassa”. Kuuleminen on nähtävissä verkkosivulla <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12531-Lentomatkustaminen-matkustajarekisteritietojen-jakaminen-EUssa-ja-sen-ulkopuolella-arviointi-fi>.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 6 kohdassa määrätään ”sopimuksen tekemistä” koskevista päätöksistä. Koska ehdotus koskee aloja, joilla sovelletaan tavanomaista lainsäätämisyjärjestystä, edellytetään Euroopan parlamentin hyväksyntää. Sen vuoksi menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohta.

Ehdotuksella on kaksi päätavoitetta ja osatekijää, joista toinen liittyy tarpeeseen varmistaa yleinen turvallisuus siirtämällä PNR-tietoja Islantiin ja toinen yksityisyyden ja muiden yksilön perusoikeuksien ja -vapauksien suojaan. Näin ollen aineellisena oikeusperustana on SEUT-sopimuksen 16 artiklan 2 kohta ja 87 artiklan 2 kohdan a alakohta.

• Suhteellisuusperiaate

Edellä esitetyt tätä ehdotusta koskevat unionin tavoitteet voidaan saavuttaa ainoastaan vahvistamalla unionin tasolla pätevä oikeusperusta sen varmistamiseksi, että unionista tapahtuville henkilötietojen siirroille taataan perusoikeuksien asianmukainen suojele. Sopimuksen määräykset rajoittuvat siihen, mikä on tarpeen sopimuksen päätavoitteiden saavuttamiseksi. Määräysten olisi oltava oikeudenmukaisessa tasapainossa siltä osin, että sekä yleisen turvallisuuden säilyttämistä koskeva oikeutettu tavoite että jokaisen oikeus henkilötietojensa ja yksityiselämänsä suojaan toteutuvat.

• Toimintatavan valinta

On tarpeen vahvistaa EU:n lainsäädännön mukaisen pätevän oikeusperustan avulla asianmukaiset tarvittavat suojatoimet niiden PNR-tietojen käsittelemiseksi, jotka Islanti saa lentoliikenteen harjoittajilta niiden unionin ja Islannin välillä liikennöimistä lennoista. Tämä sopimus muodostaa PNR-tietojen siirrot mahdollistavan oikeusperustan.

• Perusoikeudet

Kolmannen maan viranomaisen suorittama PNR-tietojen vaihtaminen ja käsittely merkitsee kajoamista yksityisyyden suojaa ja tietosuojaa koskeviin perusoikeuksiin. Tällainen kajoaminen on kuitenkin perusteltua myös siksi, että sopimuksella pyritään oikeutettuihin tavoitteisiin eli vakavan rikollisuuden ja terrorismin ennalta estämiseen, paljastamiseen ja tutkintaan sekä tällaisiin rikoksiin liittyvien syytetoimien toteuttamiseen. Sopimukseen sisältyy asianmukaiset tietosuojatakeet, joita sovelletaan siirrettyihin ja käsiteltäviin henkilötietoihin EU:n lainsäädännön ja erityisesti EU:n perusoikeuskirjan 7, 8, 47 ja 52 artiklan mukaisesti.

3. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon.

4. LISÄTIEDOT

• Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Sopimus on kaikilta osin EU:n perusoikeuskirjan, unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön ja neuvotteluohjeiden mukainen, ja se luo oikeusperustan, edellytykset ja

suojatoimet lentoliikenteen harjoittajilta unionista saatujen PNR-tietojen siirtämiselle Islantiin ja niiden käsittelylle Islannissa.

Sopimuksen 1 artiklassa vahvistetaan sopimuksen soveltamisala ja tavoitteet.

Sopimuksen 2 artikla sisältää sopimuksen keskeiset määritelmät. Niissä määritellään muun muassa Islannin matkustajatietoyksikkö, joka on nimetty PNR-tietojen käsittelystä vastaavaksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi, sekä käsitteet 'vakava rikollisuus' ja 'terrorismi' sen mukaisesti, miten ne on määritelty muissa asiaan liittyvissä EU:n säädöksissä.

Sopimuksen 3 artiklassa määrätään menetelmästä ja tiheydestä, jolla lentoyhtiöt siirtävät PNR-tietoja Islannin matkustajatietoyksikölle sen varmistamiseksi, että PNR-tietojen siirrot pidetään mahdollisimman vähäisinä ja että ne ovat oikeassa suhteessa sopimuksessa määriteltyyn tarkoitukseen.

Sopimuksen 4 artiklassa määrätään yhteisestä teknisestä ratkaisusta, johon sisältyy Islannin mahdollisuus käyttää asetuksen (EU) 2025/13²⁶ mukaisesti perustettua API-PNR-reititintä kyseisen asetuksen 10 artiklan c alakohdan mukaisesti.

Sopimuksen 5 artiklassa vahvistetaan tyhjentävästi kaiken sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan PNR-tietojen käsittelyn käyttötarkoituksen rajoittaminen ainoastaan terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämiseen, paljastamiseen, tutkintaan ja tällaisiin rikoksiin liittyviin syytetoimiin.

Sopimuksen 6 artiklassa määritetään Islannin matkustajatietoyksikön suorittaman, sopimuksen nojalla saatujen PNR-tietojen käsittelyn kolme täsmällistä periaatetta.

Sopimuksen 7 artiklassa määrätään reaaliaikaisen arvioinnin suorittamista koskevista lisäsuojatoimista ja rajoitetaan PNR-tietojen automaattista käsittelyä.

Sopimuksen 8 artiklassa määrätään kiellosta käsitellä erityisiä PNR-tietoryhmiä vastaten sitä, kuinka tämä käsite on määritelty EU:n tietosuojasäännöissä.

Sopimuksen 9 artiklassa määrätään sopimuksen mukaisesti vastaanotettujen PNR-tietojen korkeasta turvallisuustasosta ja varmistetaan, että nimetylle Islannin tietosuojavaltaviranomaiselle ilmoitetaan tietoturvaloukkauksista.

Sopimuksen 10 artiklassa määrätään kaikkea PNR-tietojen käsittelyä koskevien lokitietojen ja asiakirjojen säilyttämisestä.

Sopimuksen 11 artikla sisältää säännöt PNR-tietojen rajoitetusta säilyttämisestä sen varmistamiseksi, että kyseisiä tietoja ei säilytetä kauemmin kuin on tarpeen ja oikeasuhteista sopimuksen tavoitteen saavuttamiseksi. Tässä määräyksessä edellytetään Euroopan unionin tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön mukaisesti, että säilytettävien PNR-tietojen ja sopimuksen tavoitteiden välillä on objektiivinen yhteys ja että Islannin matkustajatietoyksikkö tarkastelee säilytysaikoja säännöllisesti.

Sopimuksen 12 artiklassa edellytetään, että Islannin matkustajatietoyksikkö erottaa tunnistamisen mahdollistavat tiedonosat PNR-tiedoista viimeistään kuuden kuukauden kuluttua.

Sopimuksen 13 artikla sisältää säännöt ja edellytykset, jotka koskevat PNR-tietojen luovuttamista Islannissa. Niihin kuuluu esimerkiksi luovuttamisen rajoittaminen viranomaisiin, joilla on sopimuksen tarkoituksiin liittyviä tehtäviä, ja edellytys saada

²⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/13, annettu 19 päivänä joulukuuta 2024, matkustajien ennakkotietojen keräämisestä ja siirtämisestä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten sekä asetuksen (EU) 2019/818 muuttamisesta.

tällaiselle luovuttamiselle oikeusviranomaisen tai muun riippumattoman elimen ennakkohyväksyntä.

Sopimuksen 14 artikla sisältää säännöt ja edellytykset, jotka koskevat PNR-tietojen luovuttamista Islannin ja EU:n ulkopuolelle. Niihin kuuluu esimerkiksi luovuttamisen rajoittaminen sellaisiin kolmansiin maihin, joiden kanssa EU on tehnyt vastaavan sopimuksen tai joiden osalta EU on tehnyt tietosuojan riittävyttä koskevan päätöksen, ja edellytys saada tällaiselle luovuttamiselle oikeusviranomaisen tai muun riippumattoman elimen ennakkohyväksyntä.

Sopimuksen 15 artiklalla edistetään poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sen myötä, että PNR-tietoja tai PNR-tietojen käsittelyn tuloksia vaihdetaan Islannin matkustajatietoyksikön ja unionin jäsenvaltioiden matkustajatietoyksiköiden välillä sekä yhtäältä Islannin matkustajatietoyksikön ja toisaalta Europolin tai Eurojustin välillä näiden toimivaltuuksien rajoissa.

Sopimuksen 16 artiklassa edellytetään, että Islanti soveltaa sopimuksen mukaiseen henkilötietojen käsittelyyn samoja oikeuksia ja velvoitteita kuin ne, joista säädetään direktiivissä (EU) 2016/680, ja että tällaista käsittelyä valvoo riippumaton viranomainen, joka on perustettu sen mukaisesti, miten Islanti on pannut mainitun direktiivin täytäntöön.

Sopimuksen 17 artiklaan sisältyy läpinäkyvyys- ja tiedonantovelvoitteita, kuten vaatimus ilmoittaa yksityishenkilöille heidän PNR-tietojensa luovuttamisesta.

Sopimuksen 18 artiklassa määrätään Islannin velvollisuudesta ilmoittaa Islannin matkustajatietoyksikkö ja kansallinen valvontaviranomainen.

Sopimuksen 19 artiklassa määrätään sopimuksen voimaantulosta.

Sopimuksen 20 artiklassa määrätään riitojenratkaisusta ja sopimuksen soveltamisen keskeyttämistä koskevasta mekanismista.

Sopimuksen 21 artiklassa määrätään kumman tahansa osapuolen mahdollisuudesta irtisanoa sopimus milloin tahansa.

Sopimuksen 22 artiklassa määrätään sopimuksen muuttamista koskevista säännöistä.

Sopimuksen 23 artiklassa määrätään sopimuksen täytäntöönpanoa koskevasta yhteisestä arvioinnista.

Sopimuksen 24 artiklassa on lauseke sopimuksen alueellisesta soveltamisesta.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

matkustajarekisteritietojen (PNR-tiedot) siirtämistä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten koskevan Euroopan unionin ja Islannin välisen sopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 16 artiklan 2 kohdan ja 87 artiklan 2 kohdan a alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin ja Islannin välinen sopimus matkustajarekisteritietojen (PNR-tiedot) siirtämisestä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten, jäljempänä 'sopimus', allekirjoitettiin [...] annetun neuvoston päätöksen [XXX]¹ mukaisesti [...] sillä varauksella, että sen tekeminen saatetaan myöhemmin päätökseen.
- (2) Sopimus mahdollistaa sen, että lentoliikenteen harjoittajat voivat siirtää PNR-tietoja unionista Islantiin noudattaen kaikilta osin unionin perusoikeuskirjassa vahvistettuja oikeuksia, erityisesti sen 7 artiklassa tunnustettua oikeutta nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta ja 8 artiklassa tunnustettua oikeutta henkilötietojen suojaan. Sopimus sisältää erityisesti asianmukaiset suojatoimet sopimuksen nojalla siirrettävien henkilötietojen suojaamiseksi.
- (3) Sopimuksella edistetään poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä Islannin ja unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä sekä Europolin ja Eurojustin kanssa, jotta voidaan lujittaa niiden valmiuksia vahvistaa Schengen-alueen ulkorajoja ja varmistaa tuloksellisesti sisäinen turvallisuus Schengen-alueella, jolla ei suoriteta sisärajavaltvontaa.
- (4) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkin rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.] TAI [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen

¹ [EUVL ...]

kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on [... päivänä ...kuuta ... päivätyllä kirjeellä] ilmoittanut haluavansa osallistua tämän päätöksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.]

- (5) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän päätöksen hyväksymiseen, päätös ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (6) Euroopan tietosuojavalvuttettua on kuultu asetuksen (EU) 2018/1725 42 artiklan mukaisesti, ja tämä on antanut lausuntonsa [xxx] [xx.xx.xxxx].
- (7) Sopimus olisi hyväksyttävä Euroopan unionin puolesta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan unionin ja Islannin välinen sopimus matkustajarekisteritietojen (PNR-tiedot) siirtämisestä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden ennalta estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia varten.²

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään³.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

² Sopimuksen teksti on julkaistu virallisessa lehdessä [EUVL ...].

³ Neuvoston pääsihteeristö julkaisee sopimuksen voimaantulopäivän *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.